

2025-06-09

Infoklass: 1

Diarienummer:
KFM 5849-2025

ju.remissvar@regeringskansliet.se
ju.L2@regeringskansliet.se

Ersättningsregler med brottsoffret i fokus (SOU 2025:23)

Ju2024/02556

Kronofogdemyndigheten (Kronofogden) är positiv till att göra det enklare för brottsoffer att få betalt och för gärningspersoner att göra rätt för sig. Kronofogden lämnar följande synpunkter på förslagen.

Avsnitt 3 - Utbetalning av brottskadeersättning

Förslaget att förenkla processen för att få brottskadeersättning kommer att innebära att de flesta brottsoffer får betalt tidigare och enklare än idag. Kronofogdens erfarenhet är att handläggningen idag tar lång tid och ofta inte leder till att brottsoffret får ut hela skadeståndet.

Målsäganden kan dock även i fortsättningen komma att behöva Kronofogdens hjälp med att driva in vissa andra utdömda belopp. För dessa situationer innebär förslagen följande förändringar. Kronofogden ska enligt förslaget inte längre få domar avseende skadestånd i brottmål från tingsrätterna. Kronofogden ska inte heller göra några utskick med förfrågan till målsäganden om verkställighet. Det innebär att målsäganden i större utsträckning än tidigare måste agera själv i kontakterna med Kronofogden. Detta är en försämring jämfört med nuvarande ordning.

Kronofogden bedömer att den sammantagna förbättringen för brottsoffer, där dessa i de flesta fall kommer få betalt tidigare än i dag, uppväger de nackdelar som uppstår för de brottsoffer som behöver vända sig även till Kronofogden. Mot denna bakgrund tillstyrker Kronofogden förslagen.

Avsnitt 4 – Frivillig betalning av brottskadestånd

När det gäller förslaget att göra det enklare för gärningspersoner att göra rätt för sig föreslår utredningen att institutet nedsättning enligt 3 kap. 6 §

utsökningsbalken ska användas för att förenkla betalningar av brottsskadestånd.

Förslaget att förenkla för gärningspersoner att betala brottsskadestånd kommer innebära att den som dömts för brott och vill göra rätt för sig frivilligt får bättre möjligheter till det. Kronofogden välkomnar detta då myndigheten under många år har verkat för att underlätta för dömda att snabbare och enklare kunna betala brottsskadestånd.

Kronofogden tillstyrker dock med viss tvekan förslagets utformning i denna del. Institutet nedsättning har som huvudsakligt syfte att förhindra verkställighet och inte att förmedla pengar. Nedsättning är inte möjlig efter att domen fått laga kraft vilket utgör en begränsning. Vidare är det inte möjligt med nedsättning om inte hela beloppet betalas. Processen med nedsättning kan uppfattas som omständlig för den som ska betala ett brottsskadestånd.

Till detta kommer att hantering av nedsättning för med sig olika administrativa åtgärder och beslut som innebär en relativt stor arbetsinsats för Kronofogden. Kronofogden skulle mot denna bakgrund på sikt gärna se en enklare form av betalningsförmedling av pengar från gärningspersoner till brottsoffer.

Avsnitt 7 – Ersättning till polisanställda för sakskador och medarbetarskyddsåtgärder

Kronofogden anser att det finns ett generellt behov av att lagstiftningen tydliggör vilka ersättningsmöjligheter som finns för statsanställda som utsätts för hot eller våld och är föremål för ett särskilt skyddsärende (medarbetarskyddsärende). Kronofogden anser vidare att även andra statsanställda bör få samma ersättningsmöjligheter som polisanställda, t.ex. i de fall där medarbetaren har behövt byta bostad eller fått andra ökade levnadsomkostnader på grund av en allvarlig incident.

Avsnitt 12 - Konsekvenser

Förslagen kommer att innebära kostnader avseende it-utveckling för Kronofogden. Utvecklingen består huvudsakligen av anpassningar för att hantera utredningens förslag om grundavgift i mål om brottsskadestånd samt digitalisering av underrättelser om beviljad brottsskadeersättning. Kronofogden uppskattar att förslagen i betänkandet innebär engångskostnader för it-utveckling om 2,2-2,7 miljoner kr. Kronofogden ser behov av en ökning av anslaget för att täcka dessa kostnader.

Det ökade antalet ärenden om nedsättning uppskattas av utredningen till några tusen. En ökning med 2 000 nedsättningsärenden, varav hälften avslagsärenden och hälften bifallsärenden, innebär årligen ökade kostnader för Kronofogden med ca 8 miljoner kr. Kostnaderna består av att betydligt fler resurser måste avdelas för att hantera dessa arbetsuppgifter. En konsekvens av att hantera ärendeökningen inom befintliga ekonomiska ramar blir att andra ärenden och arbetsuppgifter blir lidande. Kronofogden ser därför att de ökade kostnaderna för ärendehandläggning innebär behov av en ökning av anslaget med 8 miljoner kr årligen från och med år 2027.

Det här beslutet har fattats av rikskronofogde Fredrik Rosengren. Verksjurist Jens Haggren har föredragit ärendet. I den slutliga handläggningen har även biträdande rikskronofogde och tf. rättschef Cecilia Hegethorn Mogensen, verksamhetsdirektör verkställighet Mats Bengtsson, verksamhetsdirektör krav och betalning Tomas Höglund, verksamhetsdirektör överskuldsättning Kristin Alm, verksamhetsstödsdirektör Marie Olausson, HR-direktör Maria Johansson och kommunikationsdirektör Pernilla Gyllner deltagit.

Beslutet har godkänts digitalt och saknar därför underskrift.